

KRISTIJAN JURAN
(Zadar)

O PODRIJETLU I ŠIBENSKOJ RODBINI PRVOGA KLIŠKOG SANDŽAKBEGA MURAT-BEG GAJDIĆA

Sažetak

U radu se, na temelju arhivske građe šibenske provenijencije, donose novi podaci o podrijetlu i rodbini ćehaje bosanskoga namjesnika Gazi Husrev-bega i prvoga kliškog sandžakbega, kojega je dosadašnja literatura poznavala kao Murat-beg Tardića. Utvrđuje se da je prezime njegove obitelji glasilo Gajdić, a ne Tardić, te da su njegov otac Mihatić i djed Toma iz svojega rodnog sela Mokra u šibenskom Gornjem polju zbog turske opasnosti potkraj 15. stoljeća preselili u Šibenik. Ističe se zatim već poznata činjenica o prekograničnim susretima i skladnim odnosima između Murat-bega i njegova brata Jurja, šibenskoga kanonika i opata, što je po svoj prilici imalo izravna upliva na rješavanje graničnih sporova na šibenskoj dionici mletačko-osmanskoga pograničja tijekom dvadesetih i tridesetih godina 16. stoljeća.

Ključne riječi: Murat-beg Gajdić, Tardić, Šibenik, mletačko-osmanski pogranični odnosi.

GAJDIĆ, A NE TARDIĆ

Kad je Ćiro Truhelka prije više od jednoga stoljeća pisao o znamenitom bosanskom sandžakbegu Gazi Husrev-begu, donio je i niz vijesti o njegovu oslobođenom robu iz Šibenika – vojvodi Murat-begu. Posebno je pritom istaknuo zapise mletačkoga povjesnika i kroničara Marina Sanuda, koji je u svojim Dnevnicima (*I Diarii di Marino Sanuto*) zabilježio da je 1526. godine kod Murat-bega u Bosni boravio njegov brat don Juraj iz Šibenika. Kako se u jednom od tih zapisa prezime sve-

ćenika Jurja bilježi u obliku *Tardich*, a u drugom kao *Gaidi*, Truhelka je zaključio da je sâm Sanudo ili pak Kukuljević kao prepisivač Dnevnika pogreškom upisao *Gaidi* umjesto *Tardich* te da je slijedom toga Murat-begu “apsolutno autentički ustanovljeno prezime Tardić i porijeklo iz Šibenika”.¹ No, kasniji istraživači napominju da je Sanudo koristio i druge “inačice” don Jurjeva prezimena, što je primjerice Krstu Stošića nagnalo da sa zbnjenošću ustvrdi: “sad je Tardić, sad Gajdi, Fajdić, Bajo.”² Konačnom se rješenju približio Seid M. Traljić, koji je potkraj svoga života kanio pisati biografiju prvoga kliškog sandžakbega, ali je očito nije uspio dovršiti. Uočio je, međutim, da šibenski arhivski spisi ne poznaju obitelj Tardić, pa je iznio pretpostavku da su se članovi Murat-begove rodbine “zvali Gajdići ili Hajdići, a Sanudo je to krivo čitao i otuda pogreška kod naših pisara.”³ Premda je Traljić bio na dobrom tragu, još se i danas u stručnoj i znanstvenoj literaturi koristi ustaljeni, ali, kako ćemo dalje pokazati, pogrešni prezimenski lik – Tardić.

I mi smo, poput Traljića, pregledali znatan korpus šibenskih arhivalija te smo došli do zaključka koji je ravan njegovu: u Šibeniku i njegovu distriktu tijekom 15. i 16. stoljeća nije postojalo ni prezime ni patronim Tardić. Valjalo je stoga pronaći zapise o Murat-begovu bratu don Jurju, koji je 1526., prema Sanudu, bio šibenski kanonik (*pre Zorzi Gaidi canonico di Sebenico*), dok je 1532. nosio titulu opata (*pre Zorzi abbate*).⁴ Potraga nije odveć dugo trajala, a kao jasnu ilustraciju rasplitanja prezimenskog čvora navodimo podatke iz 1525., 1529., 1536. i 1548.: *domino presbitero Georgio Gaidich canonico; venerabilis dominus Georgius Gaidich canonicus Sibenicensis; reverendus dominus Georgius de Gaydis comendatarius Abbatie sancti Nicolai portus Sibenici; reveren-*

¹ Ćiro Truhelka, “Gazi Husrefbeg, njegov život i njegovo doba”, *Glasnik Zemaljskog muzeja u Bosni i Hercegovini*, Sarajevo, XXIV, 1912, 203–204., (dalje: Ć. Truhelka, “Gazi Husrefbeg, njegov život i njegovo doba”).

² Krsto Stošić, *Galerija uglednih Šibenčana*, Tiskara Kačić, Šibenik, 1936, 83–84., (dalje: K. Stošić, *Galerija uglednih Šibenčana*).

³ Seid Mustafa Traljić, “Husrevbegov boravak i rad u Dalmaciji”, *Anali Gazi Husrevbegove biblioteke*, V–VI, Sarajevo, 1978, 10, bilješka 2 (dalje: S. M. Traljić, “Husrevbegov boravak i rad u Dalmaciji”).

⁴ Marino Sanudo, “Rapporti dela Republica Veneta coi Slavi meridionali. Brani tratti dei diarj manoscritti di Marino Sanudo: 1501–1517.”, (uredio Ivan Kukuljević Sakcinski), *Arkiv za povjestnicu jugoslavensku*, VIII, Zagreb, 1865, 232–233.; Marino Sanudo, “Izvodi za jugoslavensku poviest iz dnevnika Marina ml. Sanuda za g. 1526–1533.” (uredio Franjo Rački), *Starine*, XXIV, Zagreb, 1891, 194.

*dus in Xpo pater dominus Georgius Gayus abbas Sibenici.*⁵ Prema tome, izvorno obiteljsko prezime don Jurja i Murat-bega glasilo je Gajdić, s tim da se onomastički identitet don Jurja, u skladu s humanističkim tendencijama koje su bile posebno izražene kod klera, često iskazivao u latiniziranom prezimskom obličju – de Gaydis, Gayus.

MURAT-BEGOVI ŠIBENSKI KORIJENI

U drugoj polovici 15. stoljeća Gajdiće nalazimo u dvama susjednim naseljima šibenskoga Gornjeg polja – Mokru i Birnju, te u Koševiću (današnja Mirlović Zagora).⁶ Svi su oni od istoga roda, a najraniji spomen prezimena, barem za sada, potječe iz 1460. godine, kad je zabilježen Petar Gajdić iz Koševića.⁷ Taj se Petar 1480. spominje kao Petar Grčić reč. Gajdić (*Garcich siue Gaidich*), a u istoj su ispravi poimence navedeni i njegovi rođaci (*consanguineis*) braća Dragić, Toma i Radoslav Mihovilić reč. Gajdić iz Mokra i Birnja (*de villis Mocro et Birno*).⁸ Dvojicu od potonje braće, Dragića i Radoslava, prepoznali smo i u zapisu iz 1444. godine, kad su posvjedočeni s prezimenom (ili patronimom) Mihovilić, i to kao žitelji sela Mokra.⁹ Njihov je brat Toma u svoju punoljetnost zakoračio najkasnije 1455. godine, a taj nam je podatak važan jer je riječ o Murat-begovu djedu.¹⁰ Rodbinske smo odnose iščitali iz nešto kasnijih dokumenata, koji sadrže sljedeće podatke: 1500. Toma Mihovilić reč. Gajda iz Mokra, stanovnik Šibenika, prodaje vinograd u Dubravi; 1501. Kate, kći Mihata Gajdića iz Mokra, žena je Ivana Božidarevića iz Zmurve; 1502. Mihovil Gajdić pok. Tome, stanovnik Šibenika, i Mihovil Jurjević iz Šibenika sporazumno poništavaju ugovor o zajedničkom domaćinstvu; 1539. identitet Grgura Božidarevića šibenski je notar dodatno “razotkrio” tako što je zapisao da je riječ o nečaku)

⁵ Izvori su redom: Državni arhiv u Zadru (dalje: DAZD), fond HR-DAZD-30: *Bilježnici Šibenika* (dalje: ŠB), kutija 29/I, sv. 32b, 64r; DAZD, ŠB, kutija 29/II, sv. a, 6r; DAZD, ŠB, kutija 33-35, sv. 35, 45r-v; DAZD, ŠB, kutija 30/V, sv. 30.V.c, 50r.

⁶ O ubikaciji Koševića vidi u: Kristijan Juran, “Doseljavanje Morlaka u opustjela sela šibenske Zagore u 16. stoljeću”, *Povijesni prilozi*, 46, Zagreb, 2014, 144–146., 151–152., 155 (dalje: K. Juran, “Doseljavanje Morlaka...”). Usp. također i toponime *Mocuo*, *Birno* i *Cosoruic* na Kolunićevoj karti iz 1570. u: Mirela Slukan Altić, *Povijesna geografija rijeke Krke – kartografska svjedočanstva*, Javna ustanova Nacionalni park Krka, Šibenik, 2007, 36–37.

⁷ DAZD, ŠB, kutija 18/I, sv. E, 46r.

⁸ DAZD, ŠB, kutija 21/II, sv. b, 19r-v.

⁹ DAZD, ŠB, kutija 11/V.VI, sv. 10.II, 349v.

¹⁰ DAZD, ŠB, kutija 16/IV, sv. a, 20v.

opata Jurja Gaja (*Gayus*); 1548. Radoslava, kći pok. Ivana pok. Mihata Gajdića, uz suglasnost svoga muža Mihovila Crljeničića, daje punomoć odvjetniku Jakovu Ursinu da ju zastupa u postupku diobe dobara njezina pokojnog strica opata Jurja Gaja; 1548. Margarita, kći pok. Mihata Gajde i sestra pok. opata Jurja, ustupa svoja prava na dobra svojih pokojnih roditelja sinovima Antunu i Mihovilu.¹¹

S obzirom na netom navedene podatke, nije bilo teško doći do zaključka da se Murat-begov otac zvao Mihovil (Mihat), da je bio pripadnik roda Gajdić odnosno Mihovilić te da je podrijetlom bio iz sela Mokra¹² u šibenskom Gornjem polju. Razvidno je također da su Gajdići, kao i mnogi drugi žitelji Gornjeg polja, najkasnije 1500., prisiljeni čestim turskim upadima, preselili u Šibenik.¹³

Nakon smrti don Jurja (1548.) prezime Gajdić nestaje iz šibenskih spisa. Od Tomine i Mihatove loze na životu su ostale samo Murat-begova sestra Margarita, udana za nekog Stojanovića, te Radoslava, kći pokojnoga Murat-begova brata Ivana, udana za Mihovila Crljeničića. No Gajdićev je rod ipak prisutan, i to po liniji Tomina brata Dragića, čiji se potomci kriju pod prezimenom Dragićević to jest Letinić (Letilj/Letiljić). Dragićev unuk Andrija, naime, jednom je zgodom 1525. zabilježen kao Andrija Gajdić reč. Letinić,¹⁴ dok se u kasnijim ispravama, kao i brat mu Marko, bilježi prezimenima Dragićević reč. Letilj, Letinić i Letiljić.¹⁵

¹¹ Izvori su redom: DAZD, ŠB, kutija 23/IV, sv. a, 169r; DAZD, ŠB, kutija 23/IV, sv. b, 88v; DAZD, ŠB, kutija 23/IV, sv. c, 107v; DAZD, ŠB, kutija 29/III, sv. a, 77v; DAZD, ŠB, kutija 30/V, sv. 30.V.c, 127v, 133v–134r.

¹² Srednjovjekovno naselje Mokro nalazilo se u blizini današnjeg naselja Danilo Biranj. S obzirom na to da se u ranijim potvrdama (tijekom prve polovice 15. stoljeća) bilježi toponimskim likom *Macra*, pretpostavljamo da mu ime nije motivirano vlažnošću, odnosno mokrinom lokaliteta, nego predslavenskom riječju od koje je, primjerice, nastalo i ime grada Makarske. Za ranije oblike toponima vidi u: Mirko Zjačić, “Spisi šibenskog notara Slavogosta”, *Starine*, 44, Zagreb, 245, 248.

¹³ O kontekstu raseljavanja šibenskoga Gornjeg polja i Nadgorja (Zagore) vidi u: K. Juran, “Doseljavanje Morlaka...”, 132–133.

¹⁴ DAZD, ŠB, kutija 29/I, sv. 32b, 73v–74r.

¹⁵ DAZD, ŠB, kutija 29/II, sv. a, 398r; DAZD, ŠB, kutija 30/V, sv. 30.V.c, 72v; DAZD, ŠB, kutija 30/V, sv. 30.V.b, 24v. Vidi i u: Ante Šupuk, “Šibenski Liber baptizatorum (1581–1590), njegova antroponimna građa i osobitosti te antroponimije”, *Radovi Zavoda za hrvatsku povijest*, 7, br. 1, Zagreb, 1975, 143.

GAJDIĆI U KONTEKSTU MLETAČKO-OSMANSKOGA POGRANIČJA

Tijekom mletačko-osmanskog rata 1499. – 1502. šibensko je područje u više navrata stradalo od turskih upada. Sela u zaleđu su opustjela, a mnogo je distriktualaca odvedeno u sužanjstvo. Šibensko je plemićko vijeće dramatičnim izviješćima nastojalo potaknuti jači angažman države u obrani i opskrbi grada te njegova distrikta. U jednome od izviješća, sastavljenom 1501., ističu da su “seljaci i ostali odvedeni u ropstvo, jedni su emigrirali u Apuliju, neki su na galiji koja je u ratnoj mornarici, a preostali malobrojni nalaze se u krajnjoj oskudici.”¹⁶ Je li dječak od Gajdićeva plemena, koji će kasnije postati vojvoda Murat-beg, dospio u turske ruke upravo u opisanom razdoblju i okolnostima?

Odgovoru na prethodno pitanje mogla bi nas približiti notarska isprava sastavljena 17. studenoga 1500. godine. U njoj stoji da je Mihata Gajdić podmirio dug prema nekolicini osoba od kojih je kupio jednoga turskog roba.¹⁷ Pretpostavljamo da je tu investiciju realizirao kaneći razmijeniti zarobljenike, odnosno otkupiti nekoga člana svoje obitelji koji se nalazio u turskom sužanjstvu. Taj bi netko mogao biti upravo Murat-beg Gajdić, kojemu još uvijek ne znamo krsno ime. Na temelju iznesene pretpostavke iznosimo još jednu: velika je vjerojatnost da je Murat-beg završio u turskom sužanjstvu 1499. ili pak 1500. godine. K tomu, nije bio jedini od Gajdića sa sudbinom sužnja. Godine 1520., naime, braća Andrija i Marko pok. Jurja Gajdića (kasnije se spominju pod prezimenom Letinić/Letiljić) obvezuju se doživotno skrbiti o Mari, udovici Grgura Gajdića, koja im je zauzvrat darovala svoja dobra, ali uz uvjet revizije ugovora ako bi se njezina djeca Marko, Ivan i Margarita vratila iz turskoga sužanjstva.¹⁸ Jesu li Marina djeca bila negdje u Murat-begovoj blizini?

Sin Mihata Gajdića bio je rob Gazi Husrev-bega u čijem je okrilju primio islam i dobio ime Murat. Bio je najpouzdaniji Gazi Husrev-begov suradnik te je uzlazna putanja njegove vojničke i političke karijere pratila dinamiku osmanskih osvajanja hrvatskih krajeva u neposred-

¹⁶ Slavo Grubišić, *Šibenik kroz stoljeća*, Šibenik, 1974, 65–66.; Bogumil Hrabak, “Turske provale i osvajanja na području današnje severne Dalmacije do sredine XVI stolecja”, *Radovi Instituta za hrvatsku povijest*, 19, Zagreb, 1986, 73–80.; Josip Kolanović, *Šibenik u kasnome srednjem vijeku*, Školska knjiga, Zagreb, 1995, 19.

¹⁷ DAZD, ŠB, kutija 23/IV, sv. a, 158v.

¹⁸ DAZD, ŠB, kutija 30/I, sv. 1519–1521., 48v.

nom dalmatinskom zaleđu. Godine 1526. Gazi Husrev-beg imenovao ga je vojvodom, a 1528. čehajom. Zbog ratnih zasluga, pogotovo pri osvajanju Klisa, imao je čast postati prvim kliškim sandžakbegom (1537). Kasnije ratuje u Slavoniji, preuzima dužnost požeškoga sandžakbega (1543), a smrt ga je snašla 1545. godine. O tom razdoblju njegova života postoje relevantni radovi, pa nije potrebno i na ovom mjestu ponavljati već poznate činjenice.¹⁹ Ipak, iz Murat-begove biografije izdvojiti ćemo ono što je bitno za sadržaj ovoga poglavlja, a to su njegovi u kontinuitetu održavani odnosi s bratom Jurjem koji je bio na istaknutom mjestu u šibenskoj crkvenoj hijerarhiji. Tako je poznato da je don Juraj navraćao kod brata u Bosnu, a znamo i da je bar jednom, uz sve prigodne počasti, Murat-beg boravio u Šibeniku (1532). U tadašnjim se povijesnim okolnostima ocrtava Murat-begova uloga u traženju rješenja za mletačko-osmanski spor u vezi napuštenih naselja u šibenskom distriktu koja su zaposjeli osmanski Vlasi (Morlaci). Možda je upravo uz njegovu medijaciju osmišljeno kompromisno rješenje: potvrda starih šibenskih granica te ostanak Vlaha u zaposjednutim selima, uz uvjet da sklope zemljišne ugovore s vlasnicima zemalja. Prisni odnosi između Murat-bega i don Jurja imali su odraza i na sudbinu ratnih i međuratnih zarobljenika. Vidljivo je to, primjerice, u ugovoru iz 1522. kojim se don Juraj Gajdić obvezao da će otići u turske krajeve, točnije u Livno, kako bi doznao gdje je završio brat Antuna Bilušića iz Dazline. U slučaju da ga pronađe i otkupi iz sužanjstva, Antun mu je obećao dati 10 dukata.²⁰ Sedam godina kasnije don Juraj je posredovao i u otkupu turske robinje Margarite iz Vinodola.²¹ Takvih je posredovanja u režiji don Jurja zasigurno bilo mnogo više nego što to pokazuju sačuvani i proučeni izvori. No i ovo malo podataka koje smo u prethodnim retcima iznijeli jasno svjedoče o uzrocima, motivima i nužnosti prekogranične suradnje između mletačkih i osmanskih podanika u početnim desetljećima formiranja kršćansko-islamske kontaktne zone na dalmatinskome pograničju. Posebno mjesto među onima koji su razbijali predrasude i “omekšavali”

¹⁹ Č. Truhelka, “Gazi Husrefbeg, njegov život i njegovo doba”, *passim*; K. Stošić, *Galerija uglednih Šibenčana*, 83-84; Seid Mustafa Traljić, “Izvoz drva preko Obrovca krajem XVI. stoljeća”, *Radovi Centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u Zadru*, sv. 21, Zadar, 1974, 261–269; S. M. Traljić, “Husrevbegov boravak i rad u Dalmaciji”, 7–21; Behija Zlatar, “Murad-beg Tardić”, u: Nimetullah Hafiz (ed.), *Dördüncü Uluslararası Güney-Doğu Türkolojisi Sempozyumu Bildirileri* (03-07 Aralık 2007, Zagreb), Prizren: BalTam, 2011, 387–392.

²⁰ DAZD, fond HR-DAZD-17: *Općina Šibenik* (dalje: OŠ), kutija 7, sv. 15a, 192r.

²¹ DAZD, ŠB, kutija 29/II, sv. a, 6r.

mentalne i fizičke granice između dvije države, odnosno dvije kulturne paradigme pripada upravo Gajdićima – Murat-begu i njegovu bratu don Jurju.

ON THE BACKGROUND AND THE ŠIBENIK RELATIVES OF MURAT-BEG GAJDIĆ, THE FIRST SANJAK BEY OF KLIS

Abstract

This paper uses primary sources, archives of and related to Šibenik, to present new information on the background and the relatives of the local commander (*ćehaja*) serving under Gazi Husref Bey, the administrator of Bosnia, and the first *sanjakey* of Klis, known in previous sources as Murat Bey Tardić. It has been established that his family name was Gajdić rather than Tardić, and that his father Mihat and his grandfather Toma moved in the late 15th century from their village of Mokra, in the Gornje Polje plateau near Šibenik, to Šibenik proper, fleeing the imminent threat of Ottoman incursions. The paper emphasizes the well-established facts about cross-border meetings and close ties between Murat Bey and his brother Juraj, a canon and an abbot in Šibenik – a likely source of influence over the resolution of border disputes on the Šibenik section of the Venetian-ottoman Border in the 1520s and 1530s.

Key words: Murat Bey Gajdić, Tardić, Šibenik, Venetian-Ottoman border relations.

IZVORI I LITERATURA

Državni arhiv u Zadru (DAZD), fond HR-DAZD-17: *Općina Šibenik* (OŠ), kutija 7, sv. 15a, 192r.

Državni arhiv u Zadru (DAZD), fond HR-DAZD-30: *Bilježnici Šibenika* (ŠB), kutija 29/I, sv. 32b, 64r;

ŠB, kutija 23/IV, sv. a, 158v.

ŠB, kutija 30/I, sv. 1519–1521., 48v.

ŠB, kutija 29/II, sv. a, 6r;

ŠB, kutija 11/V.VI, sv. 10.II, 349v.

ŠB, kutija 16/IV, sv. a, 20v.

ŠB, kutija 18/I, sv. E, 46r.

ŠB, kutija 21/II, sv. b, 19r-v.

ŠB, kutija 23/IV, sv. a, 169r;

ŠB, kutija 23/IV, sv. b, 88v;

ŠB, kutija 23/IV, sv. c, 107v;

ŠB, kutija 29/I, sv. 32b, 73v-74r.

ŠB, kutija 29/II, sv. a, 398r;

ŠB, kutija 29/II, sv. a, 6r.

ŠB, kutija 29/III, sv. a, 77v;

ŠB, kutija 30/V, sv. 30.V.b, 24v.

ŠB, kutija 30/V, sv. 30.V.c, 127v, 133v-134r.

ŠB, kutija 30/V, sv. 30.V.c, 50r.

ŠB, kutija 30/V, sv. 30.V.c, 72v;

ŠB, kutija 33-35, sv. 35, 45r-v;

Grubišić, Slavo, *Šibenik kroz stoljeća*, Šibenik, 1974, 205 p.

Hrabak, Bogumil, "Turske provale i osvajanja na području današnje severne Dalmacije do sredine XVI stoleća", *Radovi Instituta za hrvatsku povijest*, 19, Zagreb, 1986, 69-100.

Juran, Kristijan "Doseljavanje Morlaka u opustjela sela šibenske Zagore u 16. stoljeću", *Povijesni prilozi*, 46, 129-160, Zagreb, 2014

Kolanović, Josip, *Šibenik u kasnome srednjem vijeku*, Školska knjiga, Zagreb, 1995, 347 p

Sanudo, Marino "Rapporti dela Republica Veneta coi Slavi meridionali. Brani tratti dei diarj manoscritti di Marino Sanudo: 1501-1517.", (uredio Ivan Kukuljević Sakcinski), *Arkiv za povjestnicu jugoslavensku*, VIII, Zagreb, 1865.

Sanudo, Marino, "Izvodi za jugoslavensku poviest iz dnevnika Marina ml. Sanuda za g. 1526-1533." (uredio Franjo Rački), *Starine*, XXIV, Zagreb, 1891.

Slukan Altić, Mirela, *Povijesna geografija rijeke Krke – kartografska svjedočanstva*, Javna ustanova Nacionalni park Krka, Šibenik, 2007. 223 p.

Stošić, Krsto, *Galerija uglednih Šibenčana*, Tiskara Kačić, Šibenik, 1936.

- Šupuk, Ante, "Šibenski Liber baptizatorum (1581–1590), njegova antroponimna građa i osobitosti te antroponimije", *Radovi Zavoda za hrvatsku povijest*, 7, br. 1, Zagreb, 1975, 81-186.
- Traljić, Seid Mustafa, "Husrevbegov boravak i rad u Dalmaciji", *Anali Gazi Husrevbegove biblioteke*, V–VI, 7-21, Sarajevo, 1978,
- Traljić, Seid Mustafa, "Izvoz drva preko Obrovca krajem XVI. stoljeća", *Radovi Centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u Zadru*, sv. 21, Zadar, 1974, 261-269.
- Truhelka, Ćiro "Gazi Husrefbeg, njegov život i njegovo doba", *Glasnik Zemaljskog muzeja u Bosni i Hercegovini*, Sarajevo, XXIV, 1912.
- Zjačić, Mirko "Spisi šibenskog notara Slavogosta", *Starine*, 44, Zagreb, 245, 248.
- Zlatar, Behija "Murad-beg Tardić", u: Nimetullah Hafız (ed.), *Dördüncü Uluslararası Güney-Doğu Türkolojisi Sempozyumu Bildirileri* (03-07 Aralık 2007, Zagreb), Prizren: BalTam, 2011, 387–392.